

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM**

NGUYỄN QUỐC LƯƠNG

Quy hoạch mạng lưới trường
Tiểu học và trung học cơ sở ở huyện yên hưng
tỉnh quảng ninh đến năm 2020

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC GIÁO DỤC

Thái Nguyên - 2010

THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC S. PHẠM

NGUYỄN QUỐC L. ONG

QUY HOẠCH MẠNG L. OI TR. ONG
TIỂU HỌC VÀ TRUNG HỌC CƠ SỞ Ở HUYỆN YÊN H. NG
TỈNH QUẢNG NINH ĐẾN NĂM 2020

Chuyên ngành: Quản lý giáo dục
Mã số: 60.14.05

LUẬN VĂN THẠC SĨ QUẢN LÝ GIÁO DỤC

Người hướng dẫn khoa học: PGD.TS BÙI VĂN QUÂN

THÁI NGUYÊN - 2010

Luận văn được hoàn thành tại:
Trường Đại học Sư phạm - Đại học Thái Nguyên

Người hướng dẫn khoa học: **PGS.TS BÙI VĂN QUÂN**

Phản biện 1:

Phản biện 2:

Luận văn sẽ được bảo vệ trước Hội đồng chấm luận văn
Họp tại: Trường Đại học Sư phạm - Đại học Thái Nguyên
Ngày tháng năm 2010

Có thể tìm hiểu luận văn tại thư viện Đại học Thái Nguyên

MỞ ĐẦU

1. Lý do chọn đề tài

Phát triển giáo dục và đào tạo là một trong những động lực quan trọng thúc đẩy sự nghiệp công nghiệp hoá - hiện đại hoá, là điều kiện phát huy nguồn lực con người - yếu tố cơ bản để phát triển xã hội, tăng trưởng kinh tế nhanh chóng và bền vững. Nghị quyết Đại hội đại biểu toàn quốc của Đảng cộng sản Việt Nam lần thứ X đã khẳng định: “Giáo dục và Đào tạo thực sự là quốc sách hàng đầu thông qua việc đổi mới toàn diện giáo dục và đào tạo, phát triển nguồn nhân lực chất lượng cao, chấn hưng nền giáo dục Việt Nam: đổi mới cơ cấu tổ chức, nội dung, phương pháp dạy và học theo hướng "chuẩn hoá, hiện đại hoá, xã hội hoá". Phát huy trí sáng tạo, khả năng vận dụng, thực hành của người học. Đề cao trách nhiệm của gia đình, nhà trường và xã hội. Chuyển dần mô hình giáo dục hiện nay sang mô hình giáo dục mở - mô hình xã hội học tập với hệ thống học tập suốt đời, đào tạo liên tục, liên thông giữa các bậc học, ngành học”.

Đảng ta đã khẳng định: “Giáo dục và Đào tạo là chìa khoá để mở đường hướng tới tương lai, Giáo dục và Đào tạo là quốc sách hàng đầu trong chiến lược phát triển kinh tế xã hội”. Nghị quyết Trung ương 2 khoá VIII đã đề ra một trong những giải pháp quan trọng để thực hiện định hướng phát triển Giáo dục và Đào tạo là phải đổi mới công tác quản lý, mà trước hết là: “Tăng cường công tác dự báo và kế hoạch hoá sự phát triển giáo dục. Đưa giáo dục vào quy hoạch tổng thể phát triển kinh tế xã hội của cả nước và từng địa phương. Có chính sách điều tiết quy mô và cơ cấu đào tạo cho phù hợp với nhu cầu phát triển kinh tế - xã hội, khắc phục tình trạng mất cân đối như hiện nay, gắn đào tạo với sử dụng”. Điều 99 Luật Giáo dục: “Nội dung quản lý Nhà nước về giáo dục” điều đầu tiên là: “Xây dựng và chỉ đạo thực hiện chiến lược, quy hoạch, kế hoạch, chính sách phát triển giáo dục”. Điều đó nhấn mạnh dự báo, quy hoạch, lập kế hoạch là một trong những chức năng cơ bản và quan trọng nhất của công tác quản lý giáo dục.

Quy hoạch phát triển giáo dục là cụ thể hoá chiến lược ở mức độ hệ thống minh chứng khoa học về quá trình phát triển của hệ thống giáo dục trong thời kỳ quy hoạch. Trên cơ sở đánh giá những thực trạng giáo dục, phân tích được những điểm mạnh, điểm yếu, những cơ hội và những thách thức. Quy hoạch phát triển giáo dục phải xác định được nguồn lực. Đó là một kế hoạch hành động mang tính tổng thể bao gồm nhiều vấn đề liên quan đến hệ thống lớn, phức tạp. Cần phải có sự xem xét, cân đối giữa mục tiêu, giải pháp và nguồn lực, phải đồng bộ giữa các hoạt động khác nhau, đồng thời xác định cụ thể nguồn lực, nhiệm vụ cho các chương trình trong phạm vi không gian và thời gian nhất định và phải sử dụng tối ưu nguồn lực. Từ đó đưa ra các quan điểm, mục tiêu phương hướng, những giải pháp phát triển và phân bố toàn bộ hệ thống giáo dục, đặc biệt chỉ rõ yêu cầu nâng cao chất lượng giáo dục, phát triển lực lượng giáo viên, phân bố theo các bước đi và không gian đáp ứng yêu cầu phát triển toàn diện con người và phù hợp với khả năng, điều kiện cụ thể để phát triển KT - XH của địa phương, của cả nước.

Huyện Yên Hưng là trung tâm văn hoá, lịch sử của tỉnh Quảng Ninh, là đầu mối giao lưu, hợp tác về kinh tế - xã hội của tỉnh với cả nước và quốc tế. Với việc tỉnh Quảng Ninh được xếp vào vùng kinh tế trọng điểm Bắc Bộ có lợi thế cạnh tranh để tăng giá trị gia tăng của các sản phẩm, tăng sức cạnh tranh và hiệu quả trong hội nhập, là tam giác kinh tế Hà Nội - Hải Phòng - Quảng Ninh, huyện Yên Hưng sẽ trở thành một trong những đô thị của vùng và có điều kiện thuận lợi hơn để phát huy vai trò trung tâm đào tạo lớn của vùng.

Huyện đang trong quá trình đô thị hoá nhanh, chủ trương xây dựng huyện đồng bộ mạng lưới hạ tầng xã hội và thượng tầng kiến trúc để tái lập thị xã Quảng Yên trước năm 2015 đang được triển khai mạnh mẽ trên địa bàn toàn huyện.

Nghị quyết Đại hội đại biểu Đảng bộ huyện Yên Hưng lần thứ XIX và Báo cáo Quy hoạch tổng thể kinh tế xã hội huyện Yên Hưng đến 2015 và định hướng phát triển đến 2020 đã xác định rõ những mục tiêu và nhiệm vụ cơ bản của ngành Giáo dục và Đào tạo là:

- Phát triển Giáo dục và Đào tạo là một trong những nhiệm vụ ưu tiên hàng đầu và phải đi trước một bước nhằm nâng cao dân trí cho toàn dân, đào tạo nhân lực, nâng cao chất lượng nguồn nhân lực.

- Mở rộng quy mô đồng thời nâng cao chất lượng, hiệu quả Giáo dục và Đào tạo gắn với phát triển kinh tế - xã hội của tỉnh và huyện.

- Duy trì và nâng cao chất lượng phổ cập giáo dục TH tiểu học đúng độ tuổi và phổ cập giáo dục THCS, tiếp tục thực hiện phổ cập trung học phổ thông.

- Xây dựng, nâng cấp 100% số trường TH, 60% trường THCS đạt chuẩn Quốc gia vào năm 2015 và phấn đấu 98% số trường phổ thông đạt chuẩn Quốc gia vào năm 2020.

- Tiếp tục tăng cường đầu tư nguồn nhân lực cho Giáo dục và Đào tạo để 100% số phòng học tại các trường tiểu học, trung học cơ sở được xây dựng cao tầng.

- Khuyến khích cán bộ, công chức học tập để nâng cao trình độ. Chú trọng đào tạo nguồn nhân lực ở nông thôn để chuyển dịch cơ cấu kinh tế, cơ cấu lao động, ngành nghề. Tăng tỉ lệ lao động trong độ tuổi được bồi dưỡng các kỹ năng lao động, đào tạo nghề. Mở rộng liên doanh, liên kết đào tạo nghề, hướng vào những lĩnh vực huyện đang có nhu cầu lớn.

- Xây dựng và nâng cao chất lượng nhà giáo, cán bộ quản lý giáo dục theo tinh thần Chỉ thị 40/CT-TU của Ban Bí thư Trung ương Đảng nhằm tạo sự chuyển biến mới về chất lượng giáo dục và quản lý giáo dục, đảm bảo có năng lực, phẩm chất phù hợp yêu cầu đổi mới giáo dục.

- Thực hiện xã hội hoá giáo dục và đào tạo nhằm tạo công bằng xã hội trong giáo dục và gắn trách nhiệm của mọi người, xã hội đối với giáo dục thế hệ trẻ cũng như tăng cường nguồn lực cho giáo dục.

Thực hiện những mục tiêu và yêu cầu nêu trên đòi hỏi phải có các điều kiện đảm bảo như:

- Cơ sở vật chất các trường học: phòng học, phòng thực hành, phòng chức năng, sân chơi, bãi tập...

- Đội ngũ cán bộ quản lý đầy đủ, vững mạnh.
- Đội ngũ giáo viên đầy đủ, đồng bộ, có chất lượng.
- Trang thiết bị dạy học ...
- Đặc biệt mạng lưới trường học phải đảm bảo đầy đủ, hợp lý cho từng bậc học, cấp học, cho từng địa bàn dân cư, phù hợp với các quy định của Điều lệ trường học và theo tiêu chuẩn trường chuẩn quốc gia.

Trong khi đó mạng lưới các trường học trên địa bàn tuy cơ bản đáp ứng được nhu cầu học tập của con em trong huyện, nhưng còn một số yếu kém và bất cập. Đó là:

- Tiểu học: Mới có 13 trường đạt chuẩn Quốc gia.
- Trung học cơ sở: 03 trường đạt chuẩn Quốc gia.
- Số lượng, chất lượng giữa các trường học không đồng đều, rõ rệt nhất là giữa thị trấn và các xã. Ở các trường thị trấn học sinh đông, phòng học thiếu thốn, còn các trường các xã tỷ lệ học sinh/lớp thấp, các phòng học chưa đảm bảo quy cách và chất lượng.

- Diện tích đất giành cho các trường quá chật hẹp, không đủ diện tích làm sân chơi, bãi tập, xây dựng các phòng chức năng theo quy định của Bộ Giáo dục và Đào tạo.

Tính chất bất cập sẽ càng sâu sắc khi huyện được mở rộng, được xây dựng phát triển thêm các khu đô thị, khu dân cư mới và mạng lưới trường học không được quy hoạch.

Với những đặc điểm đã nêu ở trên, việc xây dựng Quy hoạch mạng lưới trường học trên địa bàn huyện Yên Hưng là một việc làm hết sức cần thiết.

Từ những lý do trên, tôi chọn đề tài luận văn: **“Quy hoạch mạng lưới trường Tiểu học và Trung học cơ sở ở huyện Yên Hưng, tỉnh Quảng Ninh đến năm 2020”**

2. Mục đích nghiên cứu

Xây dựng Quy hoạch mạng lưới trường học TH, THCS ở huyện Yên Hưng tỉnh Quảng Ninh và đề ra các giải pháp để thực hiện Quy hoạch nhằm phát triển,

nâng cao chất lượng toàn diện ngành Giáo dục và Đào tạo, đáp ứng yêu cầu phát triển KT-XH của địa phương trong thời kỳ CNH-HĐH, hội nhập kinh tế quốc tế.

3. Khách thể và đối tượng nghiên cứu

3.1. Khách thể nghiên cứu: Hệ thống mạng lưới trường TH và THCS huyện Yên Hưng - tỉnh Quảng Ninh.

3.2. Đối tượng nghiên cứu: Các luận cứ lí luận và thực tiễn để Quy hoạch mạng lưới trường TH và THCS ngành Giáo dục huyện Yên Hưng - tỉnh Quảng Ninh đến năm 2020.

4. Giả thuyết khoa học

Hệ thống mạng lưới trường TH và THCS sẽ phát triển cân đối và đồng đều đáp ứng nhu cầu học tập của nhân dân, tạo điều kiện chuẩn bị nguồn nhân lực đáp ứng yêu cầu phát triển kinh tế xã hội huyện Yên Hưng đến năm 2020 nếu hệ thống các trường học này được phát triển trên cơ sở quy hoạch có luận cứ khoa học rõ ràng, phù hợp với thực tiễn và có tính khả thi.

5. Nhiệm vụ nghiên cứu

5.1. Nghiên cứu cơ sở lý luận của quy hoạch mạng lưới trường học TH và THCS.

5.2. Phân tích và đánh giá thực trạng mạng lưới trường TH và THCS của huyện Yên Hưng - tỉnh Quảng Ninh.

5.3. Xây dựng quy hoạch mạng lưới trường TH và THCS huyện Yên Hưng, tỉnh Quảng Ninh đến năm 2020 và đề xuất các giải pháp thực hiện quy hoạch.

6. Giới hạn nghiên cứu

- Đề tài nghiên cứu quy hoạch mạng lưới trường TH và THCS huyện Yên Hưng - tỉnh Quảng Ninh theo chức năng, nhiệm vụ tham mưu của Phòng Giáo dục và Đào tạo

- Các số liệu nghiên cứu thực tiễn được giới hạn từ năm học 2003-2004 đến năm học 2009-2010.

7. Các phương pháp nghiên cứu

7.1. Các phương pháp nghiên cứu lý luận

Phân tích, tổng hợp các Chỉ thị, Nghị quyết của Đảng, các chủ trương, chính sách của Nhà nước, của ngành, của địa phương và các tài liệu khoa học có liên quan đến vấn đề nghiên cứu.

7.2. Các phương pháp nghiên cứu thực tiễn

Khảo sát, thu thập và phân tích các tài liệu, số liệu thực tiễn có liên quan đến vấn đề nghiên cứu, thông qua các phiếu điều tra và phỏng vấn trực tiếp.

7.3. Các phương pháp khác

Thống kê toán học, phương pháp ngoại suy, phương pháp sơ đồ luồng, phương pháp so sánh, phương pháp chuyên gia.

8. Cấu trúc luận văn

Ngoài phần mở đầu, kết luận, mục lục, danh mục tài liệu tham khảo, phần nội dung của luận văn gồm 3 chương.

Chương 1. Cơ sở lý luận về quy hoạch mạng lưới trường tiểu học và trung học cơ sở.

Chương 2. Thực trạng công tác quy hoạch mạng lưới trường học tiểu học và trung học cơ sở huyện Yên Hưng tỉnh Quảng Ninh.

Chương 3. Phương án quy hoạch mạng lưới trường tiểu học và trung học cơ sở huyện Yên Hưng tỉnh Quảng Ninh đến năm 2020.

Chương 1

CƠ SỞ LÝ LUẬN VỀ QUY HOẠCH MẠNG LƯỚI TRƯỜNG TIỂU HỌC VÀ TRUNG HỌC CƠ SỞ

1.1. LỊCH SỬ NGHIÊN CỨU VẤN ĐỀ

Quy hoạch là vấn đề có ý nghĩa cả về lý luận cũng như thực tiễn. Quy hoạch phát triển là cơ sở khoa học để khẳng định các chính sách, cụ thể hoá các chiến lược, xây dựng chương trình phát triển KT - XH. Quy hoạch là cơ sở và là nền tảng để xây dựng kế hoạch.

Nghiên cứu quá trình phát triển của các nước tiên tiến trên thế giới như: Anh, Pháp, Mỹ, Hàn Quốc, Nga và các nước Đông Âu, nền KT - XH của họ phát triển mạnh bởi họ đã coi trọng vấn đề quy hoạch cả về lý luận cũng như thực tiễn. Với Pháp, một nước có nền công nghiệp phát triển, người ta quan niệm quy hoạch là dự báo phát triển và tổ chức thực hiện công việc theo lãnh thổ. Ở Anh, quy hoạch được hiểu là sự bố trí có trật tự, sự tiến hoá có kiểm soát của các đối tượng trong không gian xác định. Còn ở Nga và các nước Đông Âu thì họ cho rằng quy hoạch là tổng sơ đồ phát triển và phân bố lực lượng sản xuất.

Với Trung Quốc là nước đang phát triển ở châu Á, quan niệm quy hoạch là dự báo phát triển, là chiến lược để quyết định các hành động nhằm đạt tới mục tiêu, qua đó quyết định các mục tiêu mới, các biện pháp mới. Còn Hàn Quốc coi quy hoạch là xây dựng chính sách phát triển...

Nhận thức về tầm quan trọng của việc quy hoạch KT - XH nói chung và quy hoạch phát triển Giáo dục và Đào tạo nói riêng, Đảng ta đã có Nghị quyết TƯ 2 khoá VIII chỉ rõ một trong những biện pháp để thực hiện giải pháp đổi mới công tác quản lý giáo dục đào tạo là: “Tăng cường công tác dự báo và kế hoạch hoá của sự phát triển giáo dục, đưa giáo dục vào quy hoạch tổng thể phát triển KT - XH của cả nước và từng địa phương” [6, tr 3]. Triển khai đường lối của Đảng, Luật Giáo dục ghi rõ: “Nội dung quản lý Nhà nước về giáo dục” điều đầu tiên là: “Xây dựng và chỉ đạo thực hiện chiến lược, quy hoạch, kế